

Miten kuluttajaliiketoimintaa tekevän yrityksen tulisi varautua tulevaisuuteen?

STRATU-hanke

Heli Kurikka, tutkija

Jari Kolehmainen, tutkimusjohtaja

Tampereen yliopisto, Alueellisen kehittämisen tutkimusryhmä Sente

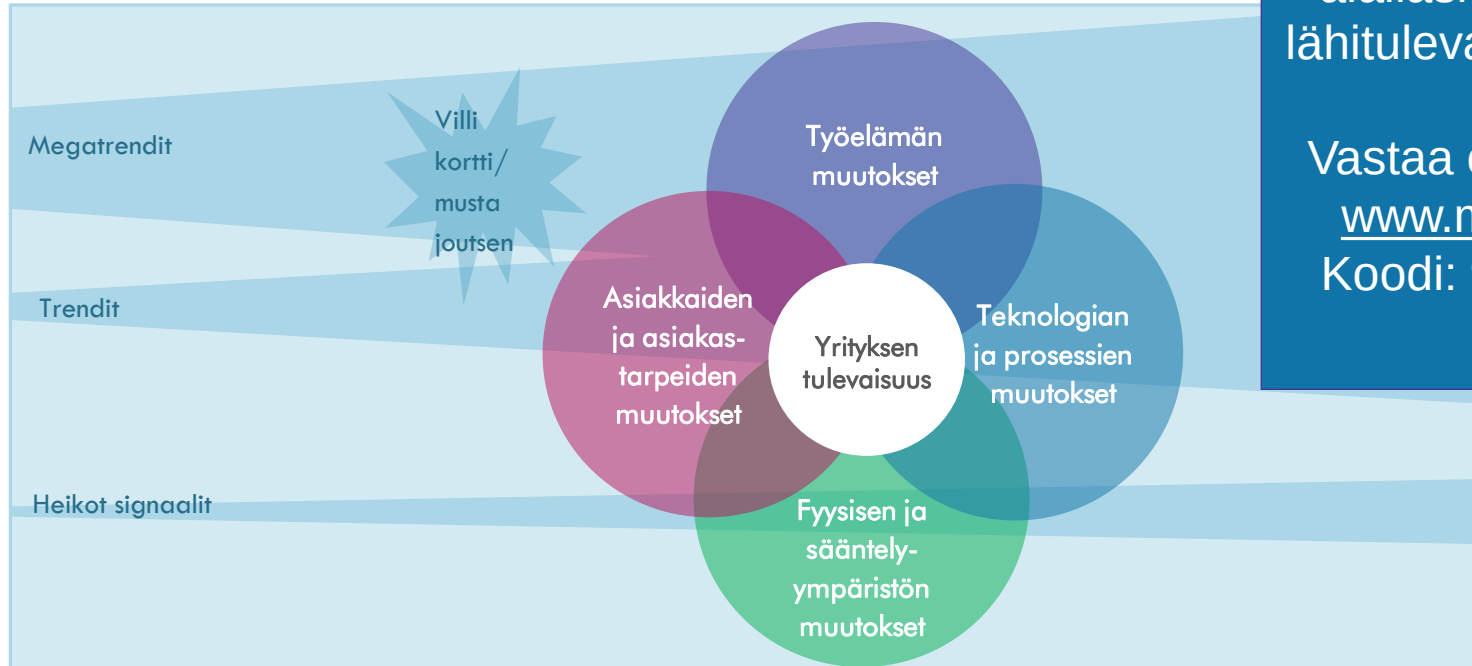
1. Johdatus tulevaisuusajatteluun

*”Meidän tulisi kaikkien olla kiinnostuneita
tulevaisuudesta, sillä joudumme viettämään
loppuelämämme siellä.”
- C.F. Kettering*

*Tulevaisuustyöskentelyn tavoitteena on
tunnistaa niitä tekijöitä, jotka
vaikuttavat tulevaisuuden muotoutumiseen ja
vahvistaa tulevaisuussuuntautunutta toimijuutta.*

Yritystoiminta ja muutosvoimat

Mikä on
**kiinnostavin
muutos** omalla
alallasi juuri nyt ja
lähitulevaisuudessa?

Vastaa osoitteessa
www.menti.com
Koodi: 9949 8001

Tuotannon palumuutto

Globaalien ja hajautettujen tuotantoketjujen riskien realisoiduttua koronaviruksen yllätykset keskittyvät tuotantoketjujen toimitusvarmuuden ja luotettavuuden parantamiseen. Tuotantoa on siirretty takaisin Suomeen ja Eurooppaan.

Suomessa on siirrytty työn verotuksesta kohti kulutuksen verotusta. Pyrkimyksenä on kulutustottumusten ohjaaminen kohti kestäviä valintoja.

Maakuntien ja kaupunkien roolissa korostuu liikenneyhteyksien ylläpito ja parantaminen.

Kaupunkien ja maakuntien sisäisiin liikenneyhteyksiin on panostettu. Erilaiset palvelut mahdollistavat liikkumisen ilman kulkuneuvon omistamista.

Työnteon ja opiskelun tavat monipuolistuvat ja etätyökäytännöt sekä virtuaaliset koulutuspalvelut ja etäkursukset ovat yleistyneet.

Julkisen sektorin rooli sote- ja koulutuspalveluiden tuottamisessa on kaventunut.

Säännellen uudistettu

Odottamattomat globaalit nopeasti etenevät kriisit ovat lisänneet kansainvälistä keskustelua järeistä yhteisistä varautumistoimenpiteistä. Päätöksenteko on siirtynyt kauemmas paikallisilta viranomaisilta valtion ja kansainvälisten sääntelyelinten suuntaan.

Yhtenäinen ja kansainvälinen ilmastopolitiikka ohjaava kaikkea toimintaa (globaali hiilivero).

Rutiinityöt on pitkälti automatisoitu, minkä seurauksena **työmarkkinat ovat murroksessa ja joustavuutta pyritään lisäämään.**

Suomeen saadaan runsaasti opiskelu- ja työperäistä maahanmuuttoa ja huoltosuhde on parempi, kuin mitä 2020-luvulla ennustettiin.

Kaupungistuminen on kiihtynyt ja Suomessa on kolme kasvukeskusta.

Hyvinvointivaltio on uudistunut.

Sosiaaliturvaetuuksia on yksinkertaistettu ja ne on täysin automatisoitu. Terveystieteiden huollossa korostuvat ennaltaehkäisy ja etähoito.

Teknologiaa ja omavaraisuutta

Globalisaation kriisin jälkeen monet maat ovat kääntyneet sisäänpäin ja miettivät tapoja selvittää itse. Myös Euroopan Unionin välit rakoilevat ja kansainväliset verkostot ovat heikentyneet.

Suomen väestö on pienentynyt ja nettomaahanmuutto on tappiollista.

Kansainvälisen ja kansallisen ohjauksen ollessa heikkoa useat alueet ja kaupungit ovat ottaneet vahvemman roolin. Maakuntien itsehallinto on lisääntynyt.

Alueiden välillä on hyvin suuria taloudellisia, elinkeinorakenteen ja väestökehityksen eroja. Maakunnat, jotka ovat onnistuneet säilyttämään kilpailukykyänsä pärjäävät hyvin.

Työttömyyden käsite ja merkitys on muuttunut. Tekoäly hoitaa yhä suuremman osan myös asiantuntijatehtävistä ja epätyypilliset työsuhteet ovat lisääntyneet. Suomen sosiaaliturvajärjestelmän on korvannut vastikkeellinen perustulo, osallistumistulo.

2. Kuluttajatrendit

Tulevaisuuden asiakkaat ja asiakastarpeet

Yrityksen kohtalonkysymykset

Megatrendit

Asiakasryhmät,
-tarpeet- ja
arvot muuttuvat

Digitalisaatio

Vastuullisuus

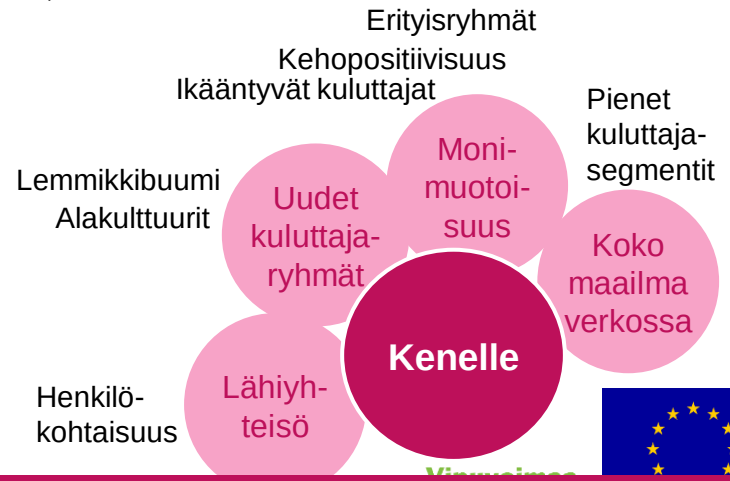
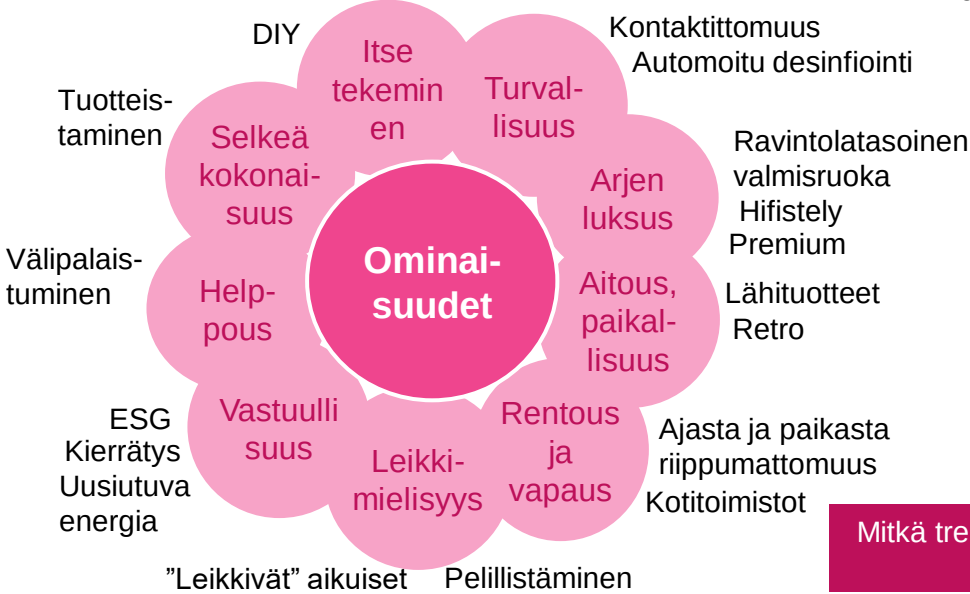
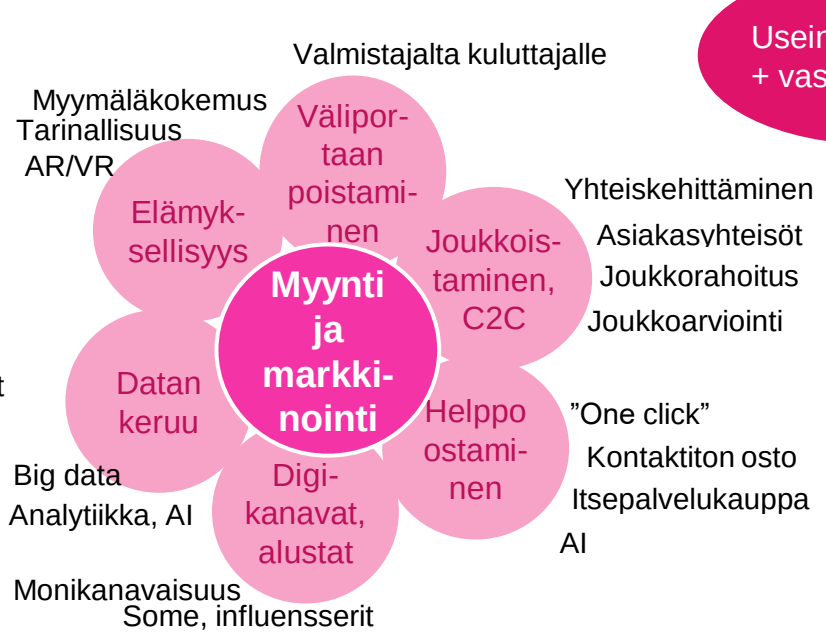
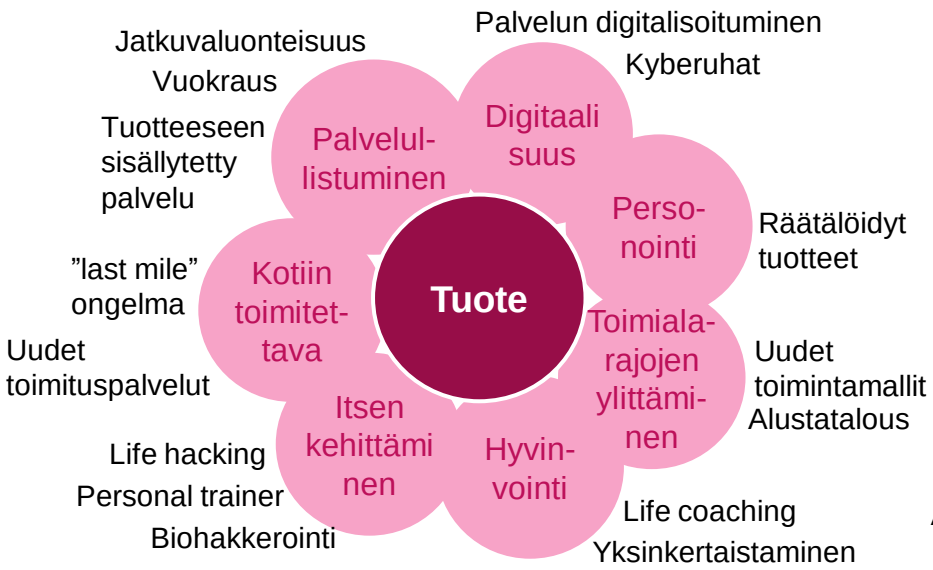
Keitä / missä asiakkaamme tulevaisuudessa ovat?

Mikä asiakkaillemme on tulevaisuudessa tärkeää
ostopäätöksissä?

Mikä tuotteemme on tulevaisuudessa?

Miten tavoitamme asiakkaamme tulevaisuudessa?

Usein trendi
+ vastatrendi

Mitkä trendeistä herättävät kiinnostuksesi? Vastaa osoitteessa www.menti.com
Koodi: 9949 8001

Elina Hiltunen (2017) Mitä tulevaisuuden asiakas haluaa?, Bernard Marr (2021) The 26 Biggest Future Trends Every Business Must Be Ready For Today, VTT (2021). Viisi kuluttajatrendiä vuodelle 2022.

Eteläpohjalaisia esimerkkejä uudenlaisesta ajattelusta

**Myy palvelu, älä
tavaraa**
*Vaatelainaamo
Tanttu*

Vuokraus
Vastuullisuus
Jatkuvaluonteisuus
Asiakayhteisö
Aitous

**Ylitä perinteiset
rajat**
Päiväkoti Jump

Toimialojen ylittäminen
Hyvinvointi
Lähipuotteet
Uudet kuluttajaryhmät

**Enemmän kuin
lankakauppa**
Lankava

Tarinallisuus
Monikanavaisuus
C2C
Itse tekeminen
Myymläkokemus
Palvelullistaminen (ohjeet)
Aitous ja paikallisuus
Maailma verkossa

Maistiainen tulevaisuustyöskentelystä

Edelläkävijäanalyysi

- **Mieti, mistä lähtisit etsimään oman alasi trenditietoa?**
 - Vinkkejä:
edelläkävijäyritykset,
kansainvälisten metropolien
yritykset, influensserit,
trenditalot (esim.
www.trendhunter.com)
- **Tee kännykällä / tietokoneella pikainen visiitti vapaavalintaiseen kohteeseen, jota et ennestään tunne ja pohdi, miten siellä näkyviä trendejä voisi hyödyntää soveltaen omassa yrityksessänne. (5 min)**

3. Tulevaisuustyö yrityksessä

Tulevaisuustyöskentely osana yrityksen arkea

1

Silmät ja korvat auki!

- Koko henkilöstön voi valjastaa bongaamaan uutta jatkuvasti, vastuualueet eri henkilöillä (esim. edelläkävijät, kilpailijat, toiset alat, alakulttuurit jne.)
- Bongaukset kirjataan helpolla tavalla

2

Myllytetään!

- Kerättyä tietoa pohditaan ja arvioidaan yhdessä. Esim. SWOT, skenaariotyöskentely, roadmapping....

3

Tuodaan syventynyt ymmärrys tulevaisuudesta osaksi yrityksen strategiatyötä.

- Dokumentoitu, formaali strategiaprosessi vs. "eletty strategia"

4

Laitetaan toimeksi ja vahvistetaan tulevaisuusajattelua edelleen!

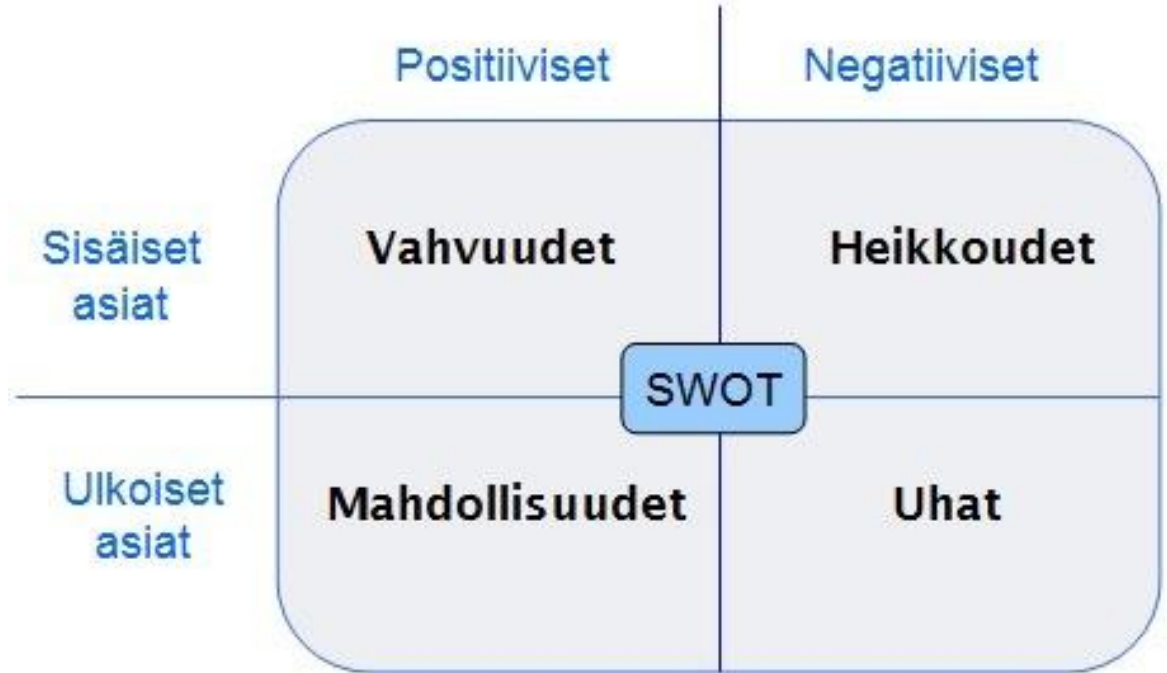
- Yrityksen kulttuuria kehitetään vähitellen

SWOT

VINKIT

Kirjaa mahdollisimman yksinkertaisia ja käytännönläheisiä asioita analyysi.

Pidä erillään nykytila (vahvuudet, heikkoudet) ja ne tekijät, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa liiketoiminnan onnistumiseen (uhat, mahdollisuudet).

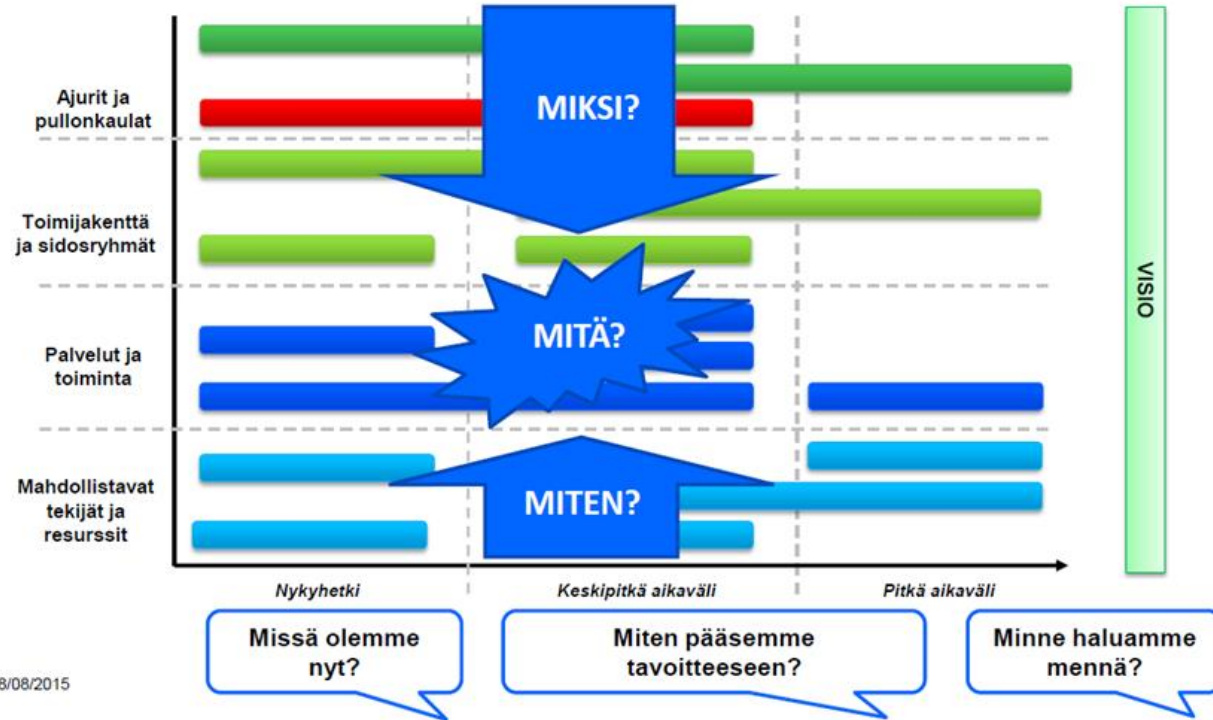
Skenaariotyö

- **Määritelmä:** *Tulevaisuuden skenaario on vapaamuotoinen ja näkemyksellinen, mutta samalla myös vankasti nykyhetkellä saatavilla olevaan tietoon pohjautuva kertomus mahdollisesta tulevaisuudentilasta.*
- **Sisältö:** Skenaariokertomus sisältää 1) nykytilan analyysin, 2) kuvauksen yrityksen tulevaisuuden kannalta keskeisistä muutostekijöistä sekä 3) kuvaukset niistä loogisista tapahtumaketjuista ja prosesseista, jotka johtavat vaihteittain nykyhetkestä mahdolliseen tulevaisuudentilaan
- **Tarkoitus:** 3-4 vaihtoehtoista skenaariotarinaa auttaa yrityksiä hahmottamaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ”business as usual” – tulevaisuuskuvan sijaan
- **Strategiatyö:** Skenaarioita voi käyttää joko yrityksen strategiatyön pohjamateriaalina (esim. toimintaympäristön analyysinä) tai yrityksen strategian voi kirjoittaa eri skenaarioihin tai valittavaan skenaarioon sisään

Roadmapping

- Strategian kytkeminen aikaan ja yrityksen toiminnan eri osa-alueisiin (esim. palvelu-, tuote- ja teknologiasuunnitelmat, resursointi)
- Keskittyminen pitkän tähtäimen suunnitteluun
- Kommunikaation ja suunnitelmien omistajuuden parantaminen
- Suunnittelun keskittäminen korkean prioriteetin aiheisiin

28/08/2015

Tulevaisuustietopankki ”Linkki tulevaisuuteen”

Nappaa kiinni tulevaisuustrendeistä!
Aloita tutustumalla osoitteeseen:

<https://projects.tuni.fi/stratu/tulevaisuusaineistot/>

Kiitos!